

Cuprins

1. De-a lungul râului	15
2. La poalele muntelui sacru	51
3. Printr-o vale de frontieră	95
4. În deșert	117

Paolo Cognetti

Fără să ajungi
vreodată în vîrf

Călătorie în Himalaya

Traducere din limba italiană
de Cerasela Barbone

POLIROM
2020

În zori, cățelușa era tot cu noi. În loc să coboare prin vale, ne urma spre trecătoare, așa încît mi-am închipuit că plecase de acasă și acum se întorcea și că poate o să descoperim acolo a cui era. Între timp, dat fiind că un cîine fără nume e ca un cîine șchiop sau fără coadă, eu și Nicola am hotărît s-o botezăm cel puțin pentru o zi și, avînd în vedere că o întîlniserăm lîngă marele munte, am căzut imediat de acord să-i spunem Kanjiroba. Ni se părea un nume frumos și elegant pentru o femelă tibetană. „Kanjiroba! Kanji!“, o strigam noi ca s-o obișnuim cu sonoritatea aceea. Ea mergea cu pași mici și repezi de la unul la altul, fără să-i pese de problema numelui, și imediat după asta a luat-o la goană în urma unor oi albastre din depărtare, dînd la iveală instincte de vînătoare.

Pe urmă, în timpul dimineții, am avut altele pe cap și am pierdut-o din vedere. Urcarea spre Kang a alungat orice iluzie de-a mea de acclimatizare. Pornisem bine, mă simțeam în putere și chiar binedispus, dar spre cinci mii de metri demonul s-a întors să mă chinuie. Pe povîrniș, gamba mele au început să-și piardă din ritm: fiecare pas mă costa un efort de voință și la

fiecare patru sau cinci pași trebuia să mă opresc ca să-mi trag răsufierea, numai că, îndoit de șale și în căutare de aer, mi se părea că horcăi în gol. Fixam cu privirea bocancii prăfuiți și umbra mea îndoită peste întinderea terenului, apoi ridicam ochii și îi vedeam pe tovarășii mei de drumeție tot mai departe.

Asta pînă cînd Lakba m-a ajuns din urmă și, depășindu-mă, a înțeles cum mă simțeam. Urmează-mă, mi-a zis în tăcere. Bine, i-am răspuns. L-am urmat încet, cu ochii pe picioarele lui și încredințîndu-mă ritmului său lent, dar constant, un ritm regulat, menit să mă tragă în sus după el. Voia să-mi mulțumească pentru ciocolata din ziua precedentă? Sau în momentul acela, cînd stătuserăm să privim munții împreună, stabiliserăm o legătură de prietenie? Înainte să ajungem pe colină, l-am văzut aplecîndu-se să culeagă o piatră și eu l-am imitat. După atîta osteneală, temutul pas Kang s-a dovedit doar o inofensivă șa de prundiș. Acolo sus, printre stegulețele de rugăciune încurcate între ele, Lakba și-a pus piatra pe o grămăjoară de pietre asemănătoare.

— *Ki ki, so so*, a murmurat.

Cunoșteam mantra: *ki* e țipătul acvilei și, în consecință, al vîntului, *so* e respirația profundă a pămîntului. Colina e punctul în care spiritul vîntului și cel al pămîntului se înfruntă și, cînd ajungem acolo sus, ducem un dar, pentru ca ele să se liniștească și să ne lase să trecem. Am pus și eu piatra mea pe grămăjoară, însă fără să spun nimic. Lakba se întorsese deja să se ocupe de catîri.

La coborîre mi-am eliberat picioarele, ferice să mergă la înălțimi mai joase și să regăsească oxigenul în sînge. Puțin a lipsit să încep să alerg. Așa mi-a apărut în față Shey, după vreo două ore în care mă simțisem din nou ușor: o albie de pășuni încă foarte verzi – în octombrie și la 4.200 de metri – la confluența a două cursuri de apă: cel căruia Peter îi spunea Rîul Negru, involburat și cu multă apă, pe firul căruia tocmai coborîserăm de la sud, și placidul Rîu Alb, care se unea cu el din est. Pe fundul albiei, dincoace de un podeț, erau instalate două corturi de păstori și dădeau roată niște viței de iac, dar vedeam dincolo de marile împrejuriri de piatră, după urmele lăsate pe teren, cît de frecventată era acea pășune vara. Dincolo de

podet, pe o înălțime dinspre sud, clădirile mănăstirii se reliefa în soare. Poziția dominantă, culoarea roșie a zidurilor și steagurile care fluturau pe acoperișuri îi dădeau mănăstirii aerul unei fortărețe.

Cum treceam pe lângă unul dintre corturi, am regăsit-o pe Kanjiroba jucându-se cu o fetiță de vreo zece ani, în timp ce un copil de trei sau patru ani se ținea după ea, tot împiedicându-se. Amîndoi aveau tunică purpurie și centură îndungi colorate, fața murdară de pământ și funingine, frumoasele trăsături tibetane. Mama, așezată în afara cortului, torcea lână de iac. Lângă Rîul Negru erau șase moriști mici de rugăciune, dar canalul care trebuia să le alimenteze secase: toamna apa nu era suficientă ca să pună în mișcare roțile din interiorul moriștilor, cilindrii pe care era gravată mantra *Om Mani Padme Hum*. Aș fi vrut să le văd primăvara. Îmi plăcea ideea că torentul e cel care se roagă și că în jur animalele pasc și copiii se joacă de parcă nimic nu s-ar fi întîmplat.

Am trecut peste podeț și am urcat spre mănăstirea alcătuită dintr-o impunătoare stupă tibetană, câteva căsuțe ce păreau nelocuite, mănăstirea

propriu-zisă și un imens cîmp pătrat în spatele ei, un teren de zeci de metri pe fiecare latură. Înconjurat cu alte ziduri de piatră, semăna cu un cimitir de pe la noi. În jur nu era nimeni: nici călugări, nici pelerini, nici păstori. Am amînat explorarea pe mai tîrziu: aș fi avut tot timpul să mă plimb, numai că urcușul din urmă le amintise picioarelor mele eforturile din pasul Kang. Mi-am scos rucsacul, m-am întins pe pajiște și în scurt timp am adormit la soare.

Am rămas la Shey două zile, timp în care mi-am umplut carnetelul cu desene și însemnări. Peter petrecuse douăzeci de zile observînd oile albastre, luînd urma leopardului de zăpadă, vizitînd pustnicii din împrejurimi și chestionîndu-i pe călugării pe care-i întîlnea. Leopardul nu se arătase niciodată, dar el găsise un sens în așteptarea lui, ca și cum a sta să aștepti ceva ar fi fost o formă de meditație. Pusese un mic Buddha din teracotă în afara cortului. Se așeza acolo în fiecare dimineață, chiar în zori, „fericit și, deopotrivă, trist din cauza instinctului vag că acești munți sînt căminul meu”¹. Cuvîntul

1. *Leopardul de zăpadă*, p. 333.

„casă“ și nostalgia cîtorva locuri cam neclare apar pentru prima dată în paginile lui. Și despre practica budistă a scris în zilele acelea: „mersul acasă este țelul pregătirii mele, al meditației mele pe munte“¹. Din cînd în cînd se gîndea la fiul lui și gîndul acela îi amintea că în lumea îndepărtată se apropia Crăciunul. Problema era să își dea seama unde e casa la care să se întoarcă.

1. *Leopardul de zăpadă*, p. 334.